

Значне місце в АПК належить особистому підсобному господарству населення, де виробляється четверта частина валової продукції сільського господарства (особливо картоплі, овочів, м'яса, молока, яєць тощо).

Серед нових форм господарювання значну роль починають відігравати агропромислові комбінати та об'єднання, агрофірми, різні форми кооперації, виробничі тощо [3, с. 66].

Отже, на сучасному етапі різні форми господарювання мають функціонувати на основі рівноправності усіх форм власності на землю та інші засоби виробництва при добровільному виборі селянами тієї чи іншої форми господарювання. У прийнятих законах України про власність, про землю, про оренду, про селянське (фермерське) господарство тощо закладено певні правові передумови для реформування аграрних відносин, що має сприяти створенню багатоукладної економіки АПК

Список використаних джерел

1. Білик Ю.Д., Леонєць В.О. Соціально-економічна спрямованість земельної реформи Землевпорядний вісник №5. 2020 с. 5-12.
2. Даниленко А.С., Білик Ю.Д. Формування ринку землі в Україні. К.: Урожай, 2019. с.35-41.
3. Білик Ю.Д., Давиденко К.В. Земельні відносини як основа розвитку агробізнесу. *Землевпорядний вісник* №3. 2021. с. 64-67.

Вероніка УКРАЇНЕЦЬ, студента 4 курсу спеціальності
«Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник : **ЗАСТАВНА Наталія Феліксівна**
викладач вищої категорії Кам'янець-Подільського фахового коледжу індустрії,
бізнесу та інформаційних технологій

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ : НАУКОВО- ЕКОНОМІЧНІ ТА ТЕХНІЧНІ СКЛАДОВІ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Система управління земельними ресурсами в сучасних умовах розвитку суспільних відносин стала більш направленою та більш скорегованою на вирішенні завдань держави. Сучасна система управління земельними ресурсами носить галузевий характер у отриманні та окресленні цілей реалізації функцій землі та соціальних, економічних, екологічних та технічних акцентів у господарській діяльності.

Після реалізованих перетворень у економіці, а зокрема в системі земельних відносин, виникла нагальна потреба у систематизації інформації щодо земельних територій та моніторингу. Правильний спосіб роботи з інформаційним наповненнями землевпорядної справи дасть змогу чітко організувати перерозподіл земельних ресурсів, поліпшити обробку та охорону земель, систематизувати процес розміщення об'єктів виробничого, житлового, дорожнього й іншого будівництва, сформувати нових територій землекористувань. Все це стане можливим при умові закріплення на державному рівні, завдяки автоматизованій системі державної реєстрації новостворених земельних ділянок та інших об'єктів нерухомості, прав на них і угод з ними, а також зміни цільового призначення існуючих земельних ділянок

Геоінформаційна основа є сучасним станом розвитку суспільства потребує сучасних підходів щодо збору, зберігання, аналізу та прогнозу стану об'єктів і явищ навколишнього природного середовища, що може бути забезпечено різноманітними засобами.

В Україні управління земельними ресурсами поділяють на галузеве, яке характеризує певну територію приналежну тій чи іншій галузі господарювання і загальне, яке відрізняється переходом від локального до більш масштабнішого територіального характеру управління. Ефективне управління земельними ресурсами може здійснюватись при дотриманні принципів наукової обґрунтованості і об'єктивності прийнятих рішень, що надає можливість підвищити ефективність та екологічність використання земель [1].

Інформація про стан земельних ресурсів та їхнє використання, яка була отримана в процесі ведення моніторингу, нагромаджується в архівах і банках

даних автоматизованої інформаційної системи. Отримані матеріали об'єктивно характеризують фізичні, хімічні, біологічні процеси в навколишньому середовищі, рівень забруднення ґрунтів, що дає можливість органам державного управління висувати певні вимоги до землекористувачів по усуненню правопорушень в галузі використання і охорони земель.

Основу процесів, які відбуваються у системі управління земельними ресурсами, складає безперервний інформаційний обмін. Засобом забезпечення цього обміну є землеустрій, земельний кадастр і моніторинг земель.

На сьогодні землеустрій в Україні є здебільшого інструментом реєстрації земельних ділянок, відведення їх у власність чи користування та оформлення речових прав на них. Це означає, що інституційне поняття Землеустрою надзвичайно звузилося у процесі земельної реформи. Варто наголосити, що нормативно-правові документи в Україні спрямовані на те, що землеустрій є, в першу чергу, інструментом сталого розвитку. А рішення, які приймаються при здійсненні землеустрою орієнтовані на довгострокову перспективу та формування сталого землекористування.

Незамінність і обмеженість землі як компонента природи, засобу виробництва, територіального базису й об'єкта нерухомості, зростання потреби суспільства і промисловості в сировині. Необхідність відводу земель для розміщення об'єктів промислової і соціальної інфраструктури вимагають раціонального розподілу і перерозподілу земельних ресурсів між галузями економіки країни; створення організаційно-територіальних умов, які сприяють ефективному використанню й охороні землі; формування відповідного економічного механізму. Ефект від державного управління земельними ресурсами буде вище у випадку, якщо кожна галузь і сфера економіки країни буде мати у своєму розпорядженні найбільш придатні для неї землі.

Організаційна узгодженість використання земель і управління територіями. Цей принцип полягає в тому, що керуюча система повинна забезпечувати підвищення ефективності системи землеволодінь і землекористувань, дотримання ними прав і обов'язків з використання земельних

ресурсів, формування правильної організації і управління території для нормального функціонування всіх підприємств та господарств території в цілому. На підставі цієї закономірності структура управління земельними ресурсами і чисельність апарату управління на всіх рівнях повинна формуватися з урахуванням обсягу робіт і змісту управлінських рішень.

Існує ряд проблем землеустрою, які можна вважати суміжними. Не визначені роль і місце державного земельного кадастру як забезпечувальної інституції землеустрою. Встановлений Земельним кодексом України перелік складових частин земельного кадастру та відповідних робіт за ними виконується не в повному обсязі. Це стосується кадастрових знімачів та функціонування державної земельно-реєстраційної системи. Геодезичні дані кадастрових знімачів під час видачі документів, що посвідчують право власності на земельні ділянки в свою чергу не контролюються регіональними підрозділами Центру державного земельного кадастру, що призводить до помилок під час виконання цього виду робіт, накладок та розбіжностей у визначенні меж суміжних земельних ділянок. У майбутньому це може негативно вплинути на власників земельних ділянок та спонукати до ряду судових позовів. Неякісні кадастрово-знімальні роботи доводиться виконувати заново. Такий процес несприятливий для створення та функціонування автоматизованої системи державного земельного кадастру.

Для того, щоб вирішувати безліч проблем, які стосуються сучасного землеустрою необхідно систематично дотримуватись вивчення складно організованих об'єктів, їх внутрішні та зовнішні зв'язки. Законодавчу базу землеустрою необхідно удосконалювати, розвивати. В сучасних умовах є створення баз даних та знань про земельні ресурси з інтеграцією в Національну інфраструктуру геопросторових даних з подальшим використанням інформаційних ресурсів під час здійснення землеустрою.

Важливо також, встановити нормативи щодо економічних санкцій у разі подрібнення земельних ділянок, заохочувати до викупу деградованих та малопродуктивних земель під заліснення чи залуження. Для повноцінного функціонування ринку земель має бути створена відповідна ринкова

інфраструктура. До неї належить земельний банк, земельні біржі, оцінювачі землі.

Примусове проведення інвентаризації земель під час здійснення землеустрою та складання за її результатами технічної документації із землеустрою щодо проведення інвентаризації земель не є обов'язково для відновлення ринку земель сільськогосподарського призначення, які перебувають під дією мораторію. Результатом тривалого реформування земельних ресурсів в Україні має стати ефективний господар.

Список використаних джерел

1. Хрипот С. Земельна реформа: аналіз нормативного регулювання прав власності на землі // С. Хрипот / Зб. наук. пр. Зах. геодез. т-ва УТГК. 2008. Вип. 2. С. 151-156.
2. Черняга П.Г. Мельничук О.Ю., та інші Землеустрій як система оптимізації землекористування/Інженерна геодезія. 2008. №54 с. 225-231.

Наталія СТАРЦУН

студент 1 курсу ОС «магістр»

спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник: **КУШНІРУК Тетяна Миколаївна**,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент

кафедри садово-паркового господарства, геодезії і землеустрою

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

У зв'язку з обмеженістю земельних ресурсів і можливістю їх багатофункціонального використання як територіального базису, природного ресурсу та основного засобу виробництва питання підвищення ефективності землекористування набуває пріоритетного значення у соціально-економічному розвитку сільських громад. При цьому досягнення соціально значущої мети